XI-ik évfolyam. 1-ső szám. Kőszeg, 1891. január 4-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és művészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor osztörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

137

Felhivás előfizetésre.

Január hó 1-jével uj előfizetést nyitottunk a

„Kőszeg és Vidéke“

czimü hetilap XI. évfolyamának január—márczíusi évnegyedére.

Felkérjük azért mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésök a mult hó végével lejárt, miszerint azt mielőbb megujitani és egyuttal lapunknak uj előfizetőket gyüjteni sziveskedjenek.

Nekünk mint eddig, úgy ezután is főtörekvésünk leend, a lap tartalmát változatossá és érdekessé tenni, városunk és vidékünk érdekeit védelmezni s e védelmezés terén minden személyeskedéstől óvakodni, hogy igy a közönség igényeinek lehetőleg megfelelhessünk s a magyarosodás szent ügyét tőlünk telhetőleg szolgálhassuk.

A lap előfizetési ára a régi:

Egész évre	*4 frt.*
Fél évre	*2 frt.*
Negyedévre	*1 frt.*

Az előfizetési pénzek a „Kőszeg és Vidéke“ kiadóhivatalához, Feigl Gyula könyvnyomdájába küldendők.

A „Kőszeg és Vidéke“

kiadó-hivatala.

A gyermek testi nevelése.

Pädagogikus szempontból tekintve, nagyon elszomoritó tapasztalat, hogy a szülők gyermekeikre, — különösen a csecsemői és gyermekkorban — nem forditanak kellő gondot azok testi jólétére és egészségére; nem vezetik és nevelik őket úgy — mint ezt tőlük az emberi társadalom, az állam és Isten megkövetelni jogositvák.

Szemléljük a csecsemői és gyermekkort közelebbről: A kis emberke teste ekkor még egészen gyenge és lágy, hogy azt valami szerencsétlenség érje, hogy annak valamely részén sérülés, csonkitás történjék és hogy ezáltal egész életére nyomorék legyen, egy korban sem eshetik meg oly könnyen, mint épen ebben. Kérdezzük meg csak a nem csekély számban előforduló sántákat, megcsonkitottakat, vagy más testi hibában szenvedőket, kik a felnőttek között találtatnak, nagyobb részük gyermekkorában történt szerencsétlenségnek fogja azt felróni; — találó bizonyiték ez arra nézve, hogy épen a gyermekkor van a legtöbb eshetőségnek és veszélynek kiteve, és hogy a szülők szeretete és felügyelete a legnagyobb mérvben megkivántatik, hogy a gyermekek testben épek maradjanak. Kiváltképen ajánlható a szülőknek, hogy gyermekeiket ugy szoktassák, hogy azok már korán bizonyos uralmat tudjanak gyakorolni testök egyes tagjai felett.

Ez az uralom a lélek ereje, a testnek minden egyes részét, mely az [illegible] alkotása szerint önkényes befolyás által mozgásba hozható, hogy azt könnyüséggel és rendeltetése szerint használhassák, mely mindenkori szándékának és elhatározásának megfelelő. Ezen tehetség, ezen könnyüség a testnek minden egyes részét akaratunknak és erőnknek alárendelni, már a kora ifjukorban nagy mérvben elérhető. Ez a fiatal ember minél nagyobb hajlékonyságra, erőre és ügyességre tett szert testének tagjai használatában, annál kevésbé van azon veszélynek kitéve, hogy a véletlen vagy erőszakos sérülés áldozata legyen, és annál inkább biztosithatja magát minden megsérülés ellen, mely őt testében vagy egyes tagjaiban fenyegetni látszik.

Evvel még nincs ugyan minden megtéve a test jólétére; nemcsak külsőleg kell a fiatal testnek sértetlennek maradnia és tagjaiban hajlékonynak, ügyesnek mutatkoznia, hanem bensejében, láthatatlan alkatrészeiben is rendnek, összhangnak, törvényszerü tevékenységnek, szóval: egészségnek kell uralkodni; az általános életerő teljének kell mutatkozni.

E részben gyermekeinknek, felserdülő fiainknak és leányainak még nagyobb gondozásra és figyelemre van szükségük, mint a külső sérüléseket illetőleg.

Az ifjuság belső testi életében csodálatos és többnyire veszélyes sajátságok mutatkoznak.

Az ifjuság t. i. testileg is nagyon izgékony. A legcsekélyebb érintés elégséges, hogy rendkivüli tevékenységbe hozassék.

A fiatalság közelebbi tanulmányozásánál a felhozott állitásokra mindenütt elégséges bizonyitékot foguuk találhatni.

A fiatalság összehasonlithatlanul gyorsabban él, mint a feluőtt ember. A vér keringése, a tagok mozdulatai, járásuk sat. miud igeu heves — és igen könnyen és igen sokszor rendetlenségbe jön; görcsök, rángatózások, hideglelés, lázas állapotok a fiatalságnál épen nem ritka jelenségek. Csupa husétkek, meleg és szük ruhák, meleg és szabad légáramlattól elzárt lakások, mozgáshiány, a fiatalságra nézve sokkal károsabb befolyást gyakorolnak, mint seui a felnőttekre. Tudjuk, és a keserü és szomoru tapasztalás mindennap meggyőz bennünket arról, hogy a betegségek és halálesetek egy korban sem oly gyakoriak, mint a gyermek korában és a gyermekkor első éveiben. Kedvezőtlen behatások, melyek az ifjura vagy a férfiura semminemü káros befolyást nem gyakorolnak, [illegible] kioltják a zsenge gyermekben az élet lángját.

Ma még nevetgélünk gyermekeinkkel és örvendünk ártatlan játékaikon és tréfáikon; és holnap már a sirba helyezik őket és az enyészetnek adatnak át. Melyik szülőt ne ért volna már hasonló csapás? Gyermekeink ezen nagymérvü halandósága és ezen rendkivüli fogékonysága a betegségekre és sajuos — hirtelen elhalálozásuk, kell, hogy nagyobb mérvben megkettőztesse gondoskodásunkat. Kell, hogy annál nagyobb élénkséggel felköltse szeretetünket, melyet gyermekeink iránt azok zsenge korában viseltetni tartozunk. Vajha számos szülő ne ugy viselkednék, moly épen ellenkezője ezen, a gyermekek iránti természetes szeretetnek! Sokan az ugynevezett distingvált s ülők közül a magasabb osztályokból szivük kedvenczeinek gondozásában oly beczézésnek adják át magukat, oly tulzásokba esnek, melyeket a

TÁRCZA.

Balatonmeiléki utam.

(Sonnapi reflexiók.)

(Vége.)

Szt. István-nap délutánja szintén kirándulásra volt szánva, mert időm ki volt mérve, én pedig mégis nagy vidéket akartam bejárni és sokat látni. A Hegyesden elköltött ebéd után tehát, daczára a roppant hőségnek, két kocsin a szomszédos Diszelbe indultunk a Saáryakhoz, egy régi nemesi családhos, melylyel házigazdám jó szomszédi és baráti viszonyt tart fenn. Diszelben az igazi magyar vendégszeretet jó jele gyanánt tárva-nyitva találtuk ugyan as udvarház kapuját, de a család távol volt, mint a cselédek által értesültünk, Badacsonyban. Megfordultunk tehát a nemesi portán és mentünk a diszeliek után Badacsonyba, hisz ugy se kerülhették volna el, hogy oda el ne menjünk. Utunk igen érdekesnek igérkezett, mert a Balaton mellől felnyuló Badacsonyt egész természeti pompájában látni még annak is élvezetet nyujt, aki naponta megfordul itt, hogy ne érdeklődtem volna tehát én, aki erre azelőtt soha sem jártam. A Badacsony látszólag olyan, mintha két egymás fölé rakott kúpnak alsó részéből állana; közelebbről nézve csonka kúp alakban tünik fel, melynek felső laposa kihamvadt vulkánszerü mélyedéssel bir, meredek bazaltoszlopzatokkal övedzve, alsó része pedig csaknem körös-körül szőlőültetvényekkel boritott. Egy ilyen kis helyen a Saáryak szőlejénél szálltunk le a kocsiról. Nem vártak, tehát nem is lehettünk valami szertartásos fogadásra elkészülve; hanem amit ekkor tapasztaltam, az felülmult minden czeremoniát. A család feje, egy igazi magyar tipus, ezüst kupakos tajtpipával a kezében köszöntet felénk barátságosan, mint a minő volt egész lényében, megölelte, megcsókolta házigazdámot, gyermekeit s — majdnem engem is. — Ez nem lehet szinlelés, itt igazi őszint barátság honol — gondolám magamban, szemeimmel folyton kisérve az öreg urat, kit házigazdám „Pista bácsi“-nak szólitott. A következendők bevezetéseül legott tarokkhoz ültünk a szőlőlugos alá, mert annélkül as „öreg ur“ nem marad meg, t. i. annélkül nem, hogy vendégeivel tarokkot ne játszék, és Badacsonyban nyár idején szőlőlugosa alá ne üljön. Még el se foghatták XXI-emet, a balatoni fürdőzésről visszatértek a hölgyek, kiknek nyájas, a zalai nőknek oly annyira kedves modora, igazán meglepett. Fesztelen és mégis nőies, egyszerü és mégis müvelt megjelenésük egészen elragadott a házias mivoltuk is csakhamar bebizonyosodott, mert olyan lakodalmat rendeztek nem várt vendégeiknek, hogy ahhoz foghatót csak Zalában és Badacsonyban találhat az ember. Ily helyen és emberek között az órák is csak perczek számban mennek, nem csoda tehát, ha öreg este lett, mire kocsin ültünk és Hegyesdre tértünk vissza.

* * *

Sokat lehetne még irnom és fel is kellene még egyet-mást jegyeznem Tihanyról, Füredről, Tapolczáról Sümegről; de az e helyeken töltött néhány óra nem volt elegendő idő arra, hogy nevezetességeikkel megismerkedjem és rólok ezuttal megemlékezhetném. Hanem Hegyesdről és annak hegyi váráról szólanom kell még. Egy napi pihenésemet használtam fel arra, hogy Hegyesd határának egy részét bejárjam és megnézzem a Vezuvhoz hasonló csucsos várhegyét. Olaszország forró napja sütötte hátamat, mikor a mellém rendelt kalauz társaságában megmásztam a *Hegyesd*-et, ezt a magyar Vezuvot, s nem is volt rajtam száraz fonal, midőn bozóton, váromladékokon keresztültörtetve feljutottam a csúcsára. Itt valaha kettős udvarral biró vár állott, melyet a XV. században a hatalmas Ujlaki Miklós birt és a család magvaszakadtával a zalavármegyei Sárkány család birtokába jutott. Nagy Ivánnál olvasom, hogy a Sárkány család legnagyobb embere Ambrus, ugyanaz, ki 1505-ben pozsonyi kapitány és főispán volt és 1526-ban Mohácsnál elesett, 1520-ban szerzé Lednicze és Hegyesd várát, Becsek és Almásdot, Korlátkői Osváttól, melyeket előbb a Pázmán, Ujlaki és Gyulai nemzetség birt. 1560-ban sajátságos módon a török kezére került. A Sárkány család ugyanis a várat ez időben oly hanyagul őriztette, hogy abban csak két várőrt tartott a felvonó hid kezelésére. Szüret ideje levén, a várőrök egyike kiment, hogy a közelben szüretelő szőlőgazdáktól mustot kérjen, de szerencsétlenségére az arra kalandozó törökök kezébe került, kiknek bevallotta, hogy ő kicsoda, hová való s hogy az általa elhagyott vár minő állapotban van. A török erre foglyuk segitségével álnok módon bevették Hegyesd várát s abba száz lovast és ugyanannyi gyalogost vetettek őrség gyanánt E csufságot Nádasdy Tamás nádor nem tüthetvén, Salm győri kapitánynyal elhatározák, hogy a várat a törökök rablóktól visszaveszik, Nádasdy evvégből sárvári ágyuit elhozatá, a nemességet fegyverre szólitotta és teljesen fölkészült a hadmiveletre. Ekközben Salm az alárendelt őrséggel késedelem nélkül táborba szállt s négy ágyuval Hegyesd felé vonulván, két sánczot vettetett és ezek födözete alatt két oldalt kezdé lövetni a várat, mely miután falai beomlottak és Bajazet török lovasvezér segitséget nem kapnatott, 1561. évi április 12-én kapitulált. Erre Hegyesd vára Salm parancsára, nehogy azt az ellenség még valamikor rablófészekül használhassa, lerontatott. Tőle vette nevét az aljában elterülő kis magyar falu, mely Eszterházy herczeget ismeri földesurának s melynek jószágberlőjénél töltöttem rövid, de szép napokat a mult vakácziókban.

W—r.

leghátrányosabb következmények követnek. Találékonyak az elkényeztetésnek minden nemében, elpuhitásban, még a levegőtől is óvják, nem gondolva meg, hogy ezáltal gyermekeiket a korai halálra készitik elő. A gyenge erő, mely kezeik gondos ápolása alatt lassankint fejlődött és tevékenységben és életerőben gyarapodott volna, a tulságos gondozás következtében már első nyilvánulásában akadályoztatik és gyakran egészen elfojtatik.

Az eredetileg élénkségre teremtett kicsikében, mivel minden lépésben már veszélyt látnak — minden szabadabb mozgás megakadályoztatik, minden szokatlan erőkifejtés — mindjárt a játszószobában megtiltatik.

Minden levegőcske, minden felhőcske, minden arcz, minden szó, mely a gyengéd teremtés közelében és környezetében előtérbe lép, mind a legszorgosabban, de egyszersmind a legesztelenebbül számitásba vétetik. — A gyermeknek, ki életre és mozgásra van teremtve, nem szabad élnie, nem szabadon mozognia, a gyermek arra teremtve, hogy a külső természet folytonos változásainak behatása alatt fejlődjék és erősödjék, lehetőleg teljes időben lesz ezen behatásnak kitéve, mig végre az egy nyomoruvá és szomoruvá tett életen a szerencsetlen tehetetlenség üszögös rothadása képződik, mely gyenge életvilágát kioltja.

Ezen itt leirt oly rettenetes nevelési hiba, — valljuk meg csak — még most is számos ugynevezett előkelő családban kisebb vagy nagyobb mérvben uralkodik; de mind a mellett elég igazságosak vagyunk legmélyebb tiszteletünknek kifejezést adni azon magasabb rangu szülők iránt, kik gyermekeik nevelésében ezen szirten nem szenvednek hajótörést, és jobb, észszerübb elveknek hódolnak gyermekeik nevelését illetőleg.

Az alsó- és polgári osztályok szülőinek nagy részénél nem uralkodik a fentnevezett nevelési hiba; azonban ehelyett található egy másik, mely szerencsétlen következményeiben ép oly hátrányos a gyermekek egészségére és életére. Az alsóbb néposztályból való szülők nem kényeztetik, nem puhitják el gyermekeiket, legalább rendszerint nem, de elhanyagolják, nem gondozzák. Ahelyett, hogy tulságos gondozást tanusitanának gyermekeikkel való bánásmódjukban, legnagyobb gondatlanságot és bünös egykedvüséget mutatnak. Gyermekeik, tekintve egészségöket és testi jólétüket, gyakran ép a legrosszabb kezekben szüleiknél vannak. Mutatkozzék bár a gyermeken egy kitörendő vagy már kitört betegség jele, eltompultságuk és érzéketlenségök tétlen marad — és semmi előkészületet nem tesznek arra nézve, hogy a közeledő testi baj terjedésének gátot vessenek, vagy a már meglevőt elüzzék.

Ily családoknál, ily szülőknél jobb volna, ha birka, kutya vagy más szelid háziállat lenne, mintsem gyermek vagy felserdülő ifju. Azok biztonságára egészségére gyakran több gond fordittatik. Valóban megrémülnénk, ha pontos kimutatást birnánk azokról, kik mint a szülői gondatlanság áldozatai vagy a sir korai zsákmányai lettek, vagy pedig egész életükre nyomorékokká. Az idején alkalmazott orvosi segitség által a gyermekek számos betegségének vagy halálának elejét lehetne venni, de a szeretetlenség és egykedvüség ugy viselkedik, mintha a betegség vagy halál szivesen látott vendégek volnának a háznál. Mily számos szülő ajkairól halljuk gyakorta e szavakat: „Örülök rajta, hogy a jó Isten gyermekemet magához vevé; — valóságos áldás, hogy meghalt, — marad még elég gyerekem, majd lesz helyette más. Valóban ezerszeresen meggyőződhetünk róla hogy számos szülőnek nagyobb az öröme annak temetése napján, mint születése napján. De az ily viselkedés rettenetes, vétkes, keresztényellenes. — Ily szülők nem méltók hivatásukra — az apai, anyai névre. Ha jehezükre esik azon kötelezettség, — a nemzett gyermeket nevelni, ápolni és szeretettel gondozni, ugy kár volt nekik a házasság szentségére lépni és szülői kötelmeket magukra vállalni. . . Még a legszegényebb szülők is kötelezvék mindent elkövetni gyermekeik egészségének és életének fentartására. A szegény szülők közül sokan meg nagyra vannak azon együgyü véleményükkel: — nagyon jó, ha a gyermekek a születés után azonnal meghalnak — legalább szaporitják az égi angyalok számát.

Igaz, hogy mindnyájunk végrendeltetése az, hogy egykorou Istennél a boldogságot élvezzük; de ez még nem ok a szülőknek, még a legszegényebbeknek sem, hogy gyermekeik saját hanyagságuk és egykedvüségük folytán idejekorán beszolgáltassák a Mindentkormányzónak és az élet jóságos adójának. Az örökkevaló Isten legjobban tudja, mikor fogja őket magához szólitani.

Tiszteletre méltó atyák és anyák! Legyetek bármely állásban, legyen és maradjon minden körülmények és viszonyok között első és főgondotok a gyermekek egészsége és életbenmaradása. Az élet és halál Ura a legbölcsebb és legszentebb szándokból adta nektek a gyermekeket — a ti gyermekeitek Isten gyermekei — Istenei mint a többi teremtmények. Becsüljétek meg az Istenségnek ezen drága ajándekát, ők az elsők, ők a legértékesebbek. Isten egyenlő szeretettel ölel át minden teremtményt — szülők öleljétek át gyermekeiteket kiváló szeretettel.

Ti gyermekeitekuek kedvező körülmények között sokat adhattok, de ne feledjétek, ami a bölcsesség könyvében meg van irva: Egészség és jólét többet ér az aranynál, és egy ép, erős test többet ér a megmérhetlen kincsnél. Még csak a pédagogusok ezen mondását irom ide: Ép lélek csak ép testben lakozhatik. Mens sana in corpore sano.

Köszeg szab. kir. város szabályrendelete a kéményseprő iparról.

1. §.

Kéményseprési ipar gyakorlására nem nyerhet engedélyt oly egyén, a ki képesitését az 1884. évi XVII. t. cz, 4 § a értelmében, kimutatni nem képes, gyujtogatásért vagy tűzvész okozásáért büntetve volt és a hatóság előtt mint iszákos ismeretes.

2. §.

A kéményseprési ipar gyakorlása munkakerülethez köttetik és e czélból Kőszeg szab. kir. város területe két munkakerületet képez. Az engedélyért folyamodó az engedély kiszolgáltatása előtt az 1884. évi XVII. t. cz. 21. § ában meghatározott czélokra forditandó engedélydij fejében 10 frtot tartozik a városi pénztárba befizetni és az engedély-dij fizetését igazoló nyugtát a folyamodványhoz csatolni.

Ha az ipar- vagy városi hatóság az iparengedély kiszolgáltatását megtagadja, a lefizetett engedély dij visszaadatik.

3. §

A kéményseprő tartozik Kőszeg városában lakni és azon házat, a melyben ő vagy segédei laknak, szembetünő táblával megjelölni.

Tartozik segédei lakásán jelen szabályrendelet egy példányát kifüggesztve tartani és gondoskodni, hogy segédei a felek iránt előzékeny és különben is kifogástalan életü, szakképzett emberek legyenek. Tartozik legalább két segédet folyton tartani. A mennyiben az alkalmazott segédek munkaképessége kifogás alá esnék, köteles a kéményseprő az ily segédet az iparhatóság meghagyása folytán szolgálatából azonnal elbocsátani.

4. §.

Minden folytonos használatban lévő nyitott vagy zárt mászható kémény ¼ évenként, orosz vagy hengerkémények vagy ezeket pótló füstvezető kürtök, melyek havonként egyszer, a hol a nap és éjjel nagy részében tüzelnek, havonként legalább kétszer tisztitandók.

A kéményseprőmester a kémények rendes sepretéséért, segédeinek eljárásáért felelős és köteles, a kéményből lehullott kormot eltávolittatni. Köteles azon csövek, kályhák vagy takarektűzhelyeket, melyek nem a kéményseprő által tisztittatnak, ellenőrizni.

Ez utóbbiakért a háztulajdonos vagy lakó együttesen felelősek.

Hogy a kémények szabályszerü tisztitása az előirt időben valósággal és a feladat czéljának megfelelőleg történik-e, erről a városkapitányi hivatal, a háztulajdonosok és esetleg a tűzoltó egylet a szükséghez képest meggyőződést szerezni hivatva vannak, mely vizsgálatok eredménye szerint lesz a kéményseprő eljárása megbirálandó. Ezen czél teljesebb elérhetése a város hatósága a helybeli önkénytes tűzoltó egyletet a szükséges szerekkel ellátni, az pedig alkalmas kőzegeit betanitani és az ellenőrzést, főleg az orosz kéményeknél, behatólag gyakorolni fogja.

5. §.

A kéményseprő köteles az orosz kémények kiégetését szükség esetében teljesiteni.

A czélba vett kiégetést csak szélcsendes, nedves vagy havas időben eszközölni.

Ezt megelőzőleg, ha tömeges kiégetésoket kezd végezni, a városkapitányi hivatalnak, a közvetlen szomszédoknak és a tüzoltó telep őrségének bejelenteni köteles. Égetés után köteles a kéményseprő a padlást és a kémény környezetét megvizsgálni, hogy égetés közben nem fogott-e valami tüzet.

Mászható kémények kiégetése tilos.

Kéménytüz esetében a hibás fél büntetendő. (Lásd 15-dik §-t.)

6. §.

A kéményseprő köteles, a városban és hozzátartozó külső kerti épületekben minden kéményt a 4. §-ban jelzett időben tisztitani. A mennyiben ez a házbeliek által fontos ok nélkül elleneztetnék, erről az iparhatóság által megbizott városkapitánynak jelentést tesz, a ki szükség esetén a 14. §-ban körülirt büntetést alkalmazza.

7. §.

A kéményseprő teljesitését a városkapitányság ellenőrzi, még pedig olyképen, hogy a kéményseprőmester tartozik egy az alábbi minta szerinti könyvet vezetni és minden hó végével a városkapitányságnál bemutatni.

Ezen könyvben a háztulajdonos, esetleg házfelügyelő vagy kéménytulajdonos a végzett munkának teljesitését, a hó és nap bejegyzését láttamozza. Ha a házbeliek irni nem tudnának, akkor mindig a néviró neve irandó be; a kéményseprőnek azonban a névbeirás tiltatik.

Hasonló könyvecskét vagy ivet tartozik minden háztulajdonos házánál tartani, ebbe a kéményseprő mindenkor bejegyzi a teljesitett tisztitást.

8. §.

A kéményseprő köteles a tisztitások alkalmával a kéményeket kivül-belül megvizsgálni, repedéseket vagy padláson a kémény körül, ha gyulékony tárgyakat vagy egyebekben hiányt találna fel, eltávolitani, esetleg megfelelő intézkedés végett a városkapitányságnál bejelenteni.

Különösen és büntetés terhe alatt tiltatik a padláson hamut tartani.

9. §.

A kéményseprő köteles a tisztitásnál nehozen hozzáférhető, tehát hátrányosan épitett kéményeket megvizsgálni, esetleg átalakitás czéljából bejelenteni.

Füstelvezetésre szolgáló vaskürtöket ajtókon, ablakokon vagy falon keresztül kivezetni, vegy a már tényleg meglevőket továbbra is fenntartani, a házbirtokosoknak vagy lakóknak szigoruan tiltatik.

10. §.

Kéményseprési dijak.

Egyszeri tisztitásért:

Egy földszinti ház kéményeért . .	10½ kr.
Egy emeletes ház kéményeért . .	12 „
Két v. több emeletes ház kéményeért	14 „
Földszinti házak orosz kéményeért .	10 „
Emeletes „ „ „ . . .	15 „
Orosz kémény kiégetése	30 „
Egy kémény lehuzása	50 „
Takaréktűzhely tisztitása, ha birtokosa a kéményseprő által teljesitteti, egy sütővel	10 „
Két sütővel	15 „
Három vagy több sütővel	25 „
Kisebbszerü vaskályhák tisztitása csővel vagy a nélkül	20 „
Külön füstvezetőknek tisztitása . .	10 „

Üvegházak, gőzfürdők és egyéb ilynemü épületek füstcsatornái, valamint gyári kémények tisztogatása iránt az illető kéményseprőmester és tulajdonos vagy haszonbérlő között külön szerződés kötendő; szabad.ágában áliand azonban mindenkinek a többi kéményekre nézve is az illető kéményseprőmesterrel a dijakra nézve külön szerződést kötni.

A nyolczvanegyedik.

— Egy vén lump elbeszélése. —

(Vége.)

A teritett asztalok láttára valóságos farkas dühvé fokozódott bennem az éhség. Amint benéztem a Nagy Pálek ablakán, éhkinomban belecharaptam a léczkerités végébe és letörtem abból a fogaimmal egy darabot.

A halálverejték fagyát éreztem már a homlokomon mikor a mi házunk elé értem.

A toronyban akkor harangoztak másodikat az éjféli misére.

Mint egy árnyék lapultam a kapufélfához. Lázasan égő szemekkel kerestem egy arczot, amelyre emlékezni imádság volt nekem.

Az anyámat kerestem, az édes anyámat, akinek a szava esdhet engem csupán vissza az apám kegyelmébe.

De nem tudtam kivenni senkit. Az utczai szobába csak a belső szobából ereszkedett át a világosság.

Be kellett mennem az udvarra.

A förgeteg haragosan vágta be utánam a kiskapu ajtaját, ugy hogy megrettenve siettem félre az udvar sarkába.

De nem jött ki senki.

Az ablakot szürke jégvirág tette átláthatatlanná. Csupán egy keskeny kis helyen nézhettem be.

Dusan fölhalmozott asztal körül ültek ott sokan.

Néhány ismerős, a többi idegen.

Csak ennyit vehettem ki addig, mig az ablakra fagyó leheletem a kis rést betakarta.

Mifele idegenek lehetnek az apám házánál? — Ezen tünődtem ott egy perczig. Azonban csakhamar más irányt a gondolataimnak a hideg éa az éhség.

Nem zörgetek, nem, — gondoltam. — Utoljára is lehet, hogy másé már a ház. És ha az apámé is, micsoda botrány lenne, ha közéjük állitanék. Épen szalonba illő alak vagyok!

Az ablak jégtakaróján egy árnyék jelent meg. Majd ropponást hallottam s tompán áthangzó szavakat:

— Legyen neki is karácsonya!

Az ablak kinyilt. Valaki egy kutyanevet kiáltott és egy nagy sonkacsontot röpitett ki az udvarra.

Az udvar sarkán levő kutyaházból egy nagy komondor rohant elő.

Egyszerre ugrottam vele a sonkacsonthoz.

Ő fogai között tartotta, én a kezeimmel.

És megindult az elkeseredett küzdelem. Minden erőmet összeszedve csavargattam jobbra balra a csontot, de az átkozott fenevad nem bocsátotta el: nyiholva, dühösen vigyorogva küzdött velem; forró lehelete szinte égette a kezemet; ugrált, rángatott előre hátra és szinte süvöltött dühében.

Igy értünk a kutyaólig.

Ott hozzászoritottam fejét a deszkaszélhez.

Erre elbocsátotta a csontot és fájdalmasan vonyitva futott el.

Én behuzódtam a meleg kutyaólba a puha szalma közé és két marokra kapva az illatos sonkacsontot, oly mohó gyönyörrel faltam bele, hogy a könyeim kicsordultak az élvezettől . . .

Oh az szép óra volt. A kutyaólban levő meleg szalma között oly fenséges kéjjel nyujtózkodtam el, mint egy Isten.

Azonban az éjféli misére hangzott a harangszó. Szemeim önkénytelenül is az ablak felé fordultak. Láttam, miként olvad le róla lassankint a jégtakaró.

Odadobtam a csontot a vonyitó ebnek és odalopództam ujra az ablakhoz.

Egy idegen család dőzsölt odabenn, ételben italban a mi butoraink között. Ott volt köztük az apám. Részegen, az élvezetektől tüzvörös arczczal orditott nótát, amihez szilaj kedvvel kontráztak a többiek s a bachusi kórusból élesen kimagaslott egy nőnek a hangja, aki háttal felém fordulva, az apám ölében ült.

— Ki lehet ez a nő? kérdeztem a dühtől megreszketve.

Akkor fordult vissza, hogy kocziutson. Megismertem: Fekete Fáni volt.

Én nem tudom miért kaczagtam akkor. Ugy kaczagtam, mint egy bolond.

Azután beütöttem az öklömmel az egész ablakot s beorditottam:

— Apám! Apám! Te vagy a nyolczvanegyedik.

Gárdonyi.

11. §.

A kéményseprési dijat a háztulajdonos fizeti. — A takaréktűzhelyek és füstcsövek tisztogatásáért járó dijakat rendszerint a lakófelek tartoznak a kéményseprőnek a munka végeztével azonnal megfizetni vagy saját közegeik által ezen tisztitásokat rendesen teljesittetni.

12. §.

Tűzvész esetén a kéményseprő a helyszinén megjelenni, az oltásnál segédkezni és a tűzoltóparancsnoknak a szükséges szakszerü felvilágositásokat megadni tartozik.

13. §.

A kéményseprő iparüzletének abbanhagyása tekintetében az 1884. évi XVII. t. cz. 55. §. irányadó. E szerint a kéményseprő az elkezdett iparüzletet tetszés szerint félbe nem szakithatja, hanem ha azt abba szándékozik hagyni, köteles ebbeli szándékát az iparhatóságnak bejelenteni és ennek meghagyására az ipart a hatóság által kitüzött legfölebb három hóra terjedő időig még folytatni.

14. §.

Azon kéményseprőmester, ki a jelen szabályrendelet ellen vét, az iparhatóság által megbizott város kapitányi hivatal által első esetben 10 frtig és azon tul 20—20 frtig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 20 frt után pedig két napi elzárással büntetendő.

Sőt az 1884. évi XVII. t. cz. 155. §-a értelmében az iparhatóság kéményseprési jogitól meghatározott, vagy határozatlan időre meg is foszthatja azt, a kinél oly tények merülnek fel, a melyek őt iparának üzhetése tekintetében tűzrendőri szempontból megbizhatlannak tüntetik fel.

Az, a ki a jelen szabályrendelet egyéb intézkedései ellen vét, 2 frttól 20 ig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén egy, egész két napi elzárással büntettetik.

Mindazon esetekben, a hol országos törvény világosan másként nem rendelkezik, a pénzbüntetések a város szépitési alapjára folynak be.

15. §.

A kéményseprő hanyagságából származó minden kéménytűz esetén a házak vagy háztetőkben okozott károkat is megtériteni tartozik.

16. §.

Azok, kik a kéményseprést 1884. évi október hó 1-e előtt szerzett jogositvány alapján üzik, mesterségük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

Kőszeg. 1890. szeptember 25-én Tipka s. k. polgármester (P. H.)

62752/VI. Jóváhagyom. Budapesten 1890. évi október 18 án, Baross s. k. (P. H.)

Helyi és vidéki hirek.

— **Rendkivüli közgyülés.** — Utószor, ha valami rendkivüli dolog közbe nem jön — irtuk a mult hóban — jöttek össze városatyáink tanácskozásra. Nem volt utószor, mert a mult kedden egy-két fontos és elodázhatlan tárgy miatt még egy r e d k i v ü l i ü l é s r e hivattak össze. Ugyanis: ki keliett egésziteni a virilisták lajstromát, mivel a 12 póttagból nem került ki a törvényes szám. — A városi zárószámadás és a gyámpénztári számadás jóváhagyólag érkezett vissza a városhoz s ennek folytán Martinkovits Mátyás volt ellenőrnek kiutaltatott az ő kauciója. — Visszaérkezett az 1891. évi városi költségelőirányzat és pedig szintén jóváhagyólag. — Az utadóra vonatkozólag a város által közbevetett felebbezést a miniszterium elvetette és a megye által készitett 8%-ot a megyei utfentartási alap javára a városnak be kell fizetni. — Tuczentaller Lajos városi számvevőnek ismételt lemondása elfogadtatott s a kijelölő-választmányba Pötzelberger Károly és Szenekovits Károly beválasztottak. — A közgyülés az italmérési és fogyasztási adóra vonatkozólag a konzorcziummal kötött szerződést jóváhagyta. — Schermann János városi szegénynek 2 frt havi segélypénzt szavazott meg a közgyülés és gondoskodott Meizel Ferencz volt 48-iki honvéd elhelyezéséről. — A polgármester boldog ujévet kivánva rekesztette be a gyülést, mire a képviselő urak is kölcsönös üdvözlések után szétoszlottak.

— **A népszámlálás** most folyik javában városunkban és az egész országban. Ebből fogjuk megtudni, hogy miben mi baj van és min kell segiteni. Érdekünkben áll tehát, hogy viszonyainkat hiven tükröztessük vissza és vigyázók legyünk különösen az anyanyelv rovatának kitöltésénél, nehogy a város németségének s nem inkább magyarságának terjedését tüntessük fel. E részben — szeretjük hinni — nem fogja mulasztás terhelni a népszámláló-ügynököket, de elvárjuk a város intelligens közönségétől is, hogy kiváló figyelemmel legyen az anyanyelv rovatának kitöltésénél s ne engedje azt magát n é m e t n e k irni, aki e magyar nyelvet nemcsak birja, hanem használja is; szóval ne vallja az magát németanyanyelvünek, aki nemzeti voltánál fogva m a g y a r.

— **Farsang.** Kopoktat a mulatni vágyó közönség ajtaján a farsang, sok fiatalnak élet- és szivviditója Igaz, hogy sok apa kelletlen vendéget lát a farsangban, mert tárczája rovására vonul be a házba; de hiába, a vendégszeretetet kénytelen-kelletlen éreztetni kell a szegény vándorral, aki végre is csak egyszer egy esztendőben köszönt be hozzánk. Nálunk bemondotta látogatását az e hó 10-én tartandó turista-bállal. Ott lesz a város és környéke közönségének szine-java, sok szép fiatal leány és fiatal ember. Mi öregek persze csak a kakasülőről és egymás vállán át élvezzük majd a bál gyönyörüségeit, hanem a fiatal generáczió, no az majd kiveszi a maga részét amugy igazában.

— **Népesédési mozgalom.** Az elmult 1890. évről a következő népességi mozgalmat regisztrálhatjuk. Katolikusoknál esketetett 23 pár; született fiu 75, leány 72, összesen 147; ezek közöl 128 törvényes, 19 törvénytelen; meghalt finemü 73, nőnemü 59, összesen 132. A népességi szaporodás tehát 15. Ágostai evangelikusoknál Kőszegen 13 egybekelés volt; ily vallásu született 26 fiu, 30 leány, összesen 56; meghalt 39. A népességi szaporodás 17. Izraelitáknál 1 házasság köttetett és születés 7 volt, valamint 7 egyén halt is meg. Összegezve a fentieket, egybekelt a lefolyt évben 37 pár, született 210, meghalt 178, szaporodás 32.

— **Szinház.** Megjöttek szinészeink és uj-év napján a *Válás után* czimü vigjátékkal be is mutatták magukat a közönségnek. Kifogástalanul játszottak parányi közönség előtt, ugy, hogy elmondhatjuk azoknak, akik távolmaradtak az első előadástól, miszerint kellemesen fogják magukat érezni a szinházban és sok élvezetet találnak majd egy H. Várady Rózsa, Egryné K. Ilka, Kövessiné Lenke játékában. Ha a társulati tagoknak alkalmuk lesz tehetségüket és ügyességüket egy a mi viszonyainknak jobban megfelelő darabban kifejteni, valószinü, hogy teljes mértékben megnyerik a közönség tetszését. Az első előadás után kilátásba helyezett allegorikus kép, *Az uj év*, a szerelvények késői megérkezése miatt elmaradt. Későinek kell mondanunk az első előadásról szóló szinlap széthordását is, mert jóreszt a késedelemnek lehet tulajdonitani, hogy közönség az első alkalommal alig volt. Tegnap *Rip van Winkle*-t adták bérletben, ma pedig *Felhő Klári* kerül szinre. A tegnapi előadásra már jóval nagyobb közönség látogatott el s hihető, hogy a mai népszinmü előadására számosan fognak megjelenni.

— **A turista-bál** napja csakhamar itt lesz, és észre is venni mindenfelé milyen lázasan készülnek erre. Habár legnagyobbrészt csinos, de egyszerü toilettek lesznek dominálók, rendkivüli elegánciában és fényüzésben sem lesz hiány, (mit is nézhetne különben a karzat?) tekintve, hogy ezuttal sok fiatal leány először jelenik meg a parquett (?) fényes (?) tükrén. No de fődolog nem a toilette, sem a padlózat fénye, — hanem a f e s z t e l e n j ó k e d v. Feszteien jó kedvet hozzon magával minden látogató és akkor fényesen fog sikerülni ez a mulatság. Uton-utfélén egyeseket azzal ijesztgetnek, hogy nagyon „f e s z e s“ és tulságos „n o b i l i s“ lesz az a bál; — pedig kár ezt tenni, mert nem ugy van. Polgári elem rendezi ezt a bált, mutatja a meghivó névjegyzéke, és a polgári elem csak nem fog feszes bált rendezni? Sőt ellenkezőleg, mi ugy tudjuk, hogy igenis elegáns bál lesz, de kedélyes és fesztelen, mert a rendezőségnek lesz annyi tapintata, hogy ilyen legyen, hisz tudja, hogy csak ilyen bál sikerül és csak ilyen bálon lehet jól mulatni. Éppen igy ijesztgetnek számosokat azzal is, hogy „f r a k k“-ban muszáj jönni — már pedig ez sem áll, — a frakkra csak a förendezőség van kárhoztatva, más senki. A karzati jegyek már régen mind elkeltek és még egyszer annyi helyet lehetett volna eladni. Megjegyezzük itt, hogy a karzatra csakis az erre k ü l ö n v á l t o t t jegyek érvényesek.

— **Sorsolás.** A kőszeg-szombathelyi h. é. vasut részvény kisorsolása alkalmával január 1-én a 835. és 1492. sorszámu elsőbbségi részvények lőnek kisorsolva. Ezen kisorsolt 2 részvény 100 frt névértékben 1891. julius 1-én lesz beváltva.

— **A tél szigora.** A tél teljes szigorával lépett tel. Egy hét óta egyre jobban érezhető a hideg, kivált a kora reggeli és esti órákban ugyancsak megveresedik a járókelő férfinépség bajusza.

— **Számadási kimutatása** sz. kir. Kőszeg város szegény-intézeti bevételeinek s kiadásainak 1890. január 1-től deczember 31-ig. Bevétel: Pénztári maradvány az 1889. évről 68 frt 48 kr. Bálbevétel 80 frt 10 kr. Befizetett kamatok 704 frt 96 kr. Perzsel-gyüjtés 105 frt 67 kr. Birságpénzek 59 frt 35 kr. A kőszegi takarékpénztár ajándéka 50 frt. Hagyomány Kásztner Mária asszonytól 5 frt. Ujévi üdv. megváltás 10 frt. Összeg 1143 frt 56 kr. Kiadás: Tánczvigalmi kiadások 60 frt 77 kr. Szegényeknek kiosztatott 537 frt 18 kr. Betét a takarékpénztár 60 frt 7 kr. Betegházi befizetés 72 frt. Tüzelőfáért 124 frt. Nyomtatványok és különféle számlák 66 frt 35 kr. Bélyeg s más kiadások 28 frt 99 kr. Biztositás 2 frt 27 kr. Tisztelet-dij 50 frt. Küldöncz-dij 10 frt. Maradvány 1890. Decz. 31-én 131 frt 93 kr. Kamathátralék 44 frt 44 kr. Az egylet vagyoni állapota az 1890. év végén 14.969 frt 15 kr., amely pénzben és értékpapirokban van befektetve.

— **Időjárás deczember hóban.** A hőmérsékletnek átlaga deczember hóban reggel 7 órakor — 6.3°, délután 2 órakor — 3.4° és este 9 órakor — 6.0° és igy a napi átlag — 5.2° volt. Ha ezen hőmérsékletet összehasonlitjuk azon hőmérséklettel, mely Kőszegnek átlagos hőmérséklete deczember hóban, akkor kitünik, hogy ezen évben a reggeli órákban 4.4 fokkal, a déli órákban 5 fokkal és az esti órákban 4.7 fokkal és igy átlag 4.7 fokkal h i d e g e b b volt, mint szokott lenni. Legmelegebb volt ezen hóban 4-én, mikor délután 2 órakor a hévmérő 5 fokot mutatott, leghidegebb volt 29-én reggel 7 órakor, mikor a higany a hévmérőben — 19.5 fokot mutatott. Ily hideg 20 év óta Kőszegen nem volt. Kiemelendőnek tartom még azt is, hogy deczember 6-ika óta a higany a hévmérőben folytonosan a fagypontou alul volt, a mi szintén ritkán fordul elő, hogy a hideg oly soká tart. A barometer e hóban 2 mm.-rel magasabban állott, mint deczember hóban annak átlagos állása. Legmagasabban állott 31-én, mikor 750.6 mm.-t mutatott, legalacsonyabban állott 3-án, 725.7 mm.-rel. Hó ezen hónapban 8 napon, eső egyszer esett; a csapadéknak magassága 32 mm. Egészen tiszta nap 3, egészen borult 9 nap volt.

— **Éhséggel küzdő büvésznő.** Néhány hét óta városunkban egy büvésznő tartozkodik, kinek — mint értesülünk — annyi bevétele sincs, hogy napi szükségleteit fedezhetné, — szóval, betevő falatja nincs. Egy ideig a fapiaczon tartottak előadásokat sátor alatt. Itt nagyon kevesen látogatták, ami nem is csoda, mert bizony bárki is kellemetlenül érezheti magát téli időben, fagyban, ponyva-sátor alatt. Bejött a „korona“ vendéglőbe és esténkint itt tart előadásokat, remélve, hogy itt jobban megy. Belépti-dij nincsen.

— **Járvány.** A téli időszakban fellépő difteritisz, vörteny és kanyaró az idén nagyban grasszál Szombathelyen, ahol meg-megujulva lépnek fel a kicsinyek e veszedelmes betegségei. Az utóbbi időben nálunk is fordultak elő szórványosan betegedési esetek, amelyek azonban remélhetőleg nem fognak szaporodni és nem vehetők járvány számban

— **Halálozás.** Török Ernő, muraszombati kir. közjegyzőt, sulyos csapás érte. Kőszegen lakó gyermekei közöl a legkisebbiket, a kis A l a d á r t elragadta a kérlelhetlen halál. A kis fiu mellé Szombathelyről nem régen cseléd került s valószinü, hogy arról ragadt rá a sarlach, a melynek e hó 3-án áldozatul esett. A szegény apa hiába féltette annyira kis fiát, az anya hiába ápolta önfeláldozóan; elvitte az, aki elől senki sem térhet ki, a halál. Nyugodjék szép csendesen!

— **Hymen-hirek.** Dr. Laufer Samu Kapuvárról, jegyet váltott Gyöngyössy Iza kisasszonynyal Szombathelyről. — Ugyanakkor Deutsch J. földbirtokos Gyöngyössy Eugeniával kötött frigyet. Zavartalan boldogság, örökké tartó kölcsönös szeretet és megelégedés legyenek életük leghivebb kisérői!

— **Megzavart disznótor.** Karácsony előtti hétfőn történt, hogy egy rendeki parasztember disznót ölt, hogy az ünnepekre legyen jó és sok pecsenyéje. Az anyjuk egy nagy lábos káposztát tett a tűzre, benne egy nem kevésbé nagy disznóhus-darab főtt. — Milyen pompás ebéd lesz! — mondogatták mind, s nyelvcsettentve mentek a szobába szalonnát apritani. Ezalatt azonban betért a konyhába két kéregető vándorló. Már hogyne kivánták volna meg azt a jószagu husoskáposztát? összenéztek s megértve egymást kétfelül megfogták a lábost s elillantak vele. A szomszéd látta a sietséget, amelylyel tovakotródtak, azonban a cseh eltalálva, jót nevetett a furfangon. A jó anyjukat majd hogy a guta nem érte, mikor a konyhába térve, a káposztás fazéknak hült helyét látta. Az egész disznóölő kompánia zavartan futkozott mindenfelé, mignem a szomszéd felvilágositást adott. Most aztán üldözőbe vették a tolvajokat, kik ezalatt jól lakmároztak a falun kivül. Látva az üldözőket, még hamarjában kiragadták a lábosban levő husi, a maradványt ott hagyva, mint a szél eltüntek. Hogy az üldözők megették-e a maradékot s haza vitték-e a fazekat, a fölött napirendre tér a „V. L.“ honnan a hirt átvettük.)

— **Közmivelődési bál.** Vármegyénk lelkes alispánja a multkoriban értekezletet hivott egybe a D. K. E. czéljaira rendezendő bál tárgyában. Az értekezlet végleges megállapodása szerint a bál 1891. január 24-én fog a vármegyeház nagy termében megtartatni.

— **Gondatlanság.** Buzás Jánosné, füteleki cseléd neje, deczember hó 30-án a padlásra ment, hogy az ott levő holmiját összeszedje, mivel onnét eltávozni akartak. Azonban a fiatal asszony számára a sora másképen végezett, a padlás korhadt deszkája alatta leszakadt, a oly szerencsétlenül esett le, hogy azonnal szörnyet halt. A vizsgálat folyamatban van, majd az fogja kideriteni, kit terhei a mulasztás.

— **Beszüntetett vonat.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a Szombathely és Gyanafalva közt közlekedett, videkünkre nézve oly kiváló előnynyel birt 613. és 614. sz. vegyes vonatok forgalmát deczember 25-től kezdve beszüntette. Tehát ismét megfosztattunk e kedvezménytől a melynek fentartása — mint annak idején emlitettük — tisztán közönségünktől függött. Fájlalhatjuk, hogy nem használtuk fel eléggé; de némi remény mégis kecsegtet, hogy a tavasszal e vonatok ismét forgalomba fognak hozatni.

— **A vasmegyei 48-as honvédokot** az alispán pályázatra hivja fel a megye által két szegény honvéd részére élotfogytig megszavazott 50—50 frt évi segély kiadása iránt. A pályázati kérvények 1891. január 5-ig az alispáni hivatalnál adandók be.

— **Difteritis.** Mint értesülünk, a difteritis járványszerüen lépett fel a következő sopronmegyei falvakban: Balfon, Haracsonyon, Nyéken, Pecsenyéden és Kertesen.

— **Elhaltak deczember hóban.** Leffenczetter József 1 éves, r.kat., fráz. — Horváth Imre 64 éves, r. kat., tuberkulózis. — Schatzl Lajos, 4 éves, r. kat., tuberkulózis. — Has János, 73 éves, r. kat., tuberkulózis. — Bernhardt Ferencz, 4 éves, r. kat., tudőgyulladás. — Karlovitz József, 75 éves, r. kat., marasmus. — Marsár Károly, 56 éves, ág. ev., tuberkulózis. — Spanitz Ferencz, 70 éves, kat., marasmus. Horváth Lina, Velemből, r. kat., vérhányás.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Piaczi-árak

1891. évi január hó 3-áról.

Buza	100 kilo	idei	7 frt.	80 krtól	8 frt.	—	kr-ig
Rozs	„	. .	7 „	20 „	7 „	50	„
Árpa	„	. .	6 „	80 „	7 „	50	„
Kukoricza	„	idei	7 „	— „	7 „	20	„
Zab	„	. . .	6 „	70 „	7 „	—	„

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	15	10	Marhahus . 1 kilo.	—	48
Rozsliszt I.	„	13	60	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus . „	—	52
Buzakorpa .	„	4	60	„ zsir . „	—	68
Rozs „ .	„	4	75	Borjuhus . „	—	60
Köleskása .	„	14	—	Birkahus . „	—	36
Dara . .	„	17	—	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara .	„	8	—	„ „ dorong	10	—
Széna . .	„	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma . .	„	1	90	„ „ dorong	7	60

HIRDETESEK.

1075|90.

Árverési hirdetményi kivonat.

Kresz Lipótné, szül. **Berzsenyi Laura** kőszegi lakós végrehajtatónak **Neuhauser György** rohonczi lakos végrehajtást szenvedett elleni ügyében.

Kresz Lipótné, szül. **Berzsenyi Laura** kőszegi lakós végrehajtatónak **Neuhauser György** rohonczi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 33 frt 40 kr. tőkekövetelés és ennek 1888. évi november hó 30. napjától járó 6% kamatai 9 frt 60 kr. peri 6 frt végrehajtási már megállapitott, valamint jelenlegi 6 frt és a még felmerülendő költségek kielégitése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében a kőszegi királyi járásbiróság területén levő **Rohoncz** nagyközség határában fekvő, a rohonczi 2743. sz. tjkvben A. † alatti 1009. hsz. 729. sorsz. ház udvar és kerttel 400 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megrtaására határidőül

1891. évi január hó 7. napjának délelőtti 10 órája

Rohoncz község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverési becsárnak 10%, vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett **árfolyammal számitott** és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részben, az elsőt az árverés napjától számitandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 6 százalékos kamatokkal együtt az 1888. évi deczember 6-án 39.415/J. K. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a kőszegi kir. adóhivatalnál mint birói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál és **Rohoncz** nagyközség előljáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Kőszegen, 1890-dik évi szeptember hó 6. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

SZABADALMAT

uj találmányokra

eszközöl bármily államban, továbbá elvállalja azok **fenntartását, védelmét és értékesitését.**

Réthy János

nemzetközi mérnöki- és szabadalmi irodája

Budapest, Erzsébet-körut 14.

Ugyanott védjegyek belajstromoztatnak.

Nyilt-tér.

Báli selyemszöyetet 60 krtól — 6 frt. 35 krig, méterenként (mintegy 300 különféle szinben és nemben) szétküld vég- és darabszámra bérmentesen és vámmentesen **Henneberg G.** gyári raktára (udvari szállító). Zürich. Mutát postafordultával. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az élemedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta általpotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből s leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus f lbüfögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei barkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „Dr. ROSA-fele eletbalzsam“ minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA eletbalzsama a „fekete sashoz“ czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Praga 205—III.“ német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz“ Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szalenczékben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga éreszelencze, melyben töltetik, vöröshasználati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

KÉPES CSALÁDI LAPOK

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: **Brankovits György.** Főmunkatárs: **Váradi Antal.**

Előfizetési ára:

a „**Hölgyek Lapja**“ czimü divat-melléklettel s a **Regény-melléklettel** együtt.

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „**Képes Családi Lapok**“ XIII-ik évfolyamába lép az 1891-ik év első napjával. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezője, a magyar müvelt családoknak e szellemi kincse. Ujévi első számában **Jókai Mórnak** „Kétszer kettő négy“ czimü regényét, **Benitzky-Bajza Lenkének** „Hasonló hasonlóval“ czimü elbeszélését, — **Lauka Gusztávnak** „A bőleső titka“ czimü regényét, — báró **Horváth Miklósnak** „A csel“ czimü elbeszélését, — **Tábori Robertnek** „Sylvia“ czimü regényét, — **Rudnyánszky Gyulának, Dalmady Győzönek** költeményeit, **Brankovits Györgynek** „Az ajándékozás müvészete“ s **Váradi Antalnak** „A társadalom és a szinház“ czimü érdekes czikkeit kezdi közleni. A „**Képes Családi Lapokat**“ a fentnevezett jeles irókon kivül még a következő neves irók és irónők támogatják, mint munkatársak, ez évfolyamban:

Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Komócs Lajos, Temerdek (Jeszenszky Dano), dr. Prém József y dr. Sziklay János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Mery Károly, Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Grosz Lajos, Csorba Palotay Ágos, Szandai Zeno, stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyváradi Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessine-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Merlczay-Karossa Irma, Erzsike, stb. stb.

A „**Képes Családi Lapok**“ az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghiresebb festők müveit mutatják be.

„**Hölgyek Lapja**“ czimü s havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legujabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete négy kötet érdekes regénynyel ajándékozza meg évenkint az előfizetőit.

A „**Képes Családi Lapok**“-nak még a **zöld boritéka** is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, koczka- és ponttalányokkal és szórejtvényekkel, melyeknek megfejtői érdekes jutalmakat kapnak.

A „**Képes Családi Lapok**“ gazdag tartalma és számos melléklete daczára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért biztos számitunk mindeu honfin és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legszivesebben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget husz krajczár csomagolási és postaszállitási dijjal egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld jutalmul.

A ki uj előfizetőt gyüjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül **egy diszes emlékkönyvet** vagy egy — kiadásában megjelent — **regényt** küld.

Megrendelhető **postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.**

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „**Képes Családi Lapok**“ kiadóhivatala, **Budapest, Nagykorona-utcza 20. szám.**

A legnépszerűbb és a legelterjedtebb magyar napilap.

1891.
XI. évfolyam.

A legnépszerűbb és a legelterjedtebb magyar napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és lapdulajdonosok: **Csukássi József** és **Rákosi Jenő.**

A „Budapesti Hirlap“-nak a hazai müvelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligentiája is azonositotta magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságirás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap“ érte el; legnépszerübb, legelterjedtebb lapja ez országnak.

A **„Budapesti Hirlap“ politikai czikkeinek** iránya, mint eddig, ugy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. **Politikai hirei** szeleskörü összeköttetések alapján a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülési tudósitásokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közélete felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap. **„Budapesti Hirlap“ távirati és telefon tudósitásai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajto legjobban szervezett hirszolgalatával. A „Budapesti Hirlap“ tárczarovata** a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordit ri, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. **A napi rovatok** kitünő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósitóira van bizva. **Rendőrségi és törvényszéki rovatai** külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglalhat **minden család asztalán. A közgazdasági rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. **A regénycsarnokban** csak kiváló irók legujabb müveit közli.

Az előfizetés föltételei: Egész évre ***14 frt,*** félévre ***7 frt,*** negyedévre ***3 frt 50 kr.,*** egy hóra ***1 frt 20 kr.*** Az előfizetések vidékről legczélszerübben postautalványnyal eszközolhetők következő czim alatt: ***A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, Budapest, IV. kerület, Kalap-utcza 16. szám.***

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.